

Sydafrikanskt teckenspråk: Ett år efter sitt officiella erkännande

15 augusti 2024

Foto: Envato Elements

Teckenrapport berättade för ett år sedan att Sydafrikas parlament erkänt Sydafrikanskt teckenspråk (SASL) som det tolfte officiella språket i landet, efter president Cyril Ramaphosas undertecknande. Vi vill nu uppdatera om vad som har hänt sedan dess.

Trots stora förväntningar från organisationer som Sydafrikas dövförbund (Deaf Federation of South Africa, DeafSA) och det nationella institutet för döva (National Institute for the Deaf, NID) har framstegen för den döva gemenskapen och SASL uteblivit. Däremot har SASL fått större uppmärksamhet genom de möten som Sydafrikas språknämnd (Pan South African Language Board, PanSALB) höll i mars och februari i år. Dessa möten samlade flera intressenter för att diskutera standardiseringen av SASL och för att planera framtiden.

Erkännandet av SASL som officiellt språk innebär viktiga språkliga rättigheter. Enligt South African Schools Act erkändes SASL redan 1996. Lagen om användning av officiella språk från 2012 krävde att statliga organ skulle upprätta en språkpolicy för offentlig kommunikation, vilket gav SASL en fördel.

Trots det formella erkännandet är det fortfarande brist på kvalificerade teckenspråkstolkare i landet. Många döva är i stället beroende av att använda personer utan tolkutbildning. Dessa är ofta familjemedlemmar, vilket kan leda till problem med konfidentialiteten. Bristen på teckenspråkstolkare skapar på så sätt hinder för tillgång till viktiga tjänster som sjukvård och rättsväsendet.

För att förbättra situationen erbjuder några universitet kortkurser i SASL. Dessutom finns mobilappar som ger grunderna i SASL. Framöver är förhoppningen att SASL ska bli mer integrerat i högre utbildningsinstitutioner och inkluderas i skolans läroplan. Det är viktigt att denna officiella status leder till ökad kulturell acceptans och lika möjligheter för den döva gemenskapen, och förhindrar diskriminering baserad på funktionsnedsättning.

Även om det bara har gått ett år sedan erkännandet, kräver språkplaner och

policyer tid och resurser. Förhoppningen är att SASL:s erkännande bidrar till en mer inkluderande och rättvis samhällsutveckling för döva i Sydafrika.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Dövvärlden skakas av ett mord av döva på en döv i Indien

15 augusti 2024

Foto: Envato Elements

Ett brutalt mord på den 44-årige döve mannen Arshad Ali Shaikh har skakat dövvärlden i Mumbai, Indien. Arshad mördades av sina barndomsvänner Jay Chavda och Shivjit Singh. Polisen Polisen Madhav Kendre noterade på kvällen den 4 augusti att två män drog en tung resväska som läckte blod vid Dadar järnvägsstation. Väskan visade sig innehålla Arshads kropp, invirad i plast.

Efter en konfrontation på stationen blev Jay kvarhållen, medan Shivjit lyckades fly. Med hjälp av en tolk erkände Jay mordet och avslöjade att Arshad hade utpressat honom med avslöjande bilder. Mordet skedde under en fest tidigare samma kväll, då Jay och Shivjit slagit Arshad med en hammare och sedan lagt kroppen i en resväska i ett försök att dölja mordet.

Polisen uppger att motivet bakom mordet är oklart, men att flera teorier cirkulerar. Jay hävdade att Arshad hade olämpliga foton av hans flickvän, medan Shivjit sa att Arshad var skyldig honom pengar. En video som visar mordet har också spridits i en WhatsApp-grupp med flera döva medlemmar, vilket ytterligare komplicerar fallet.

Arshad efterlämnar sig sin fru och två döttrar. Frun Rukshana, som också är döv, kräver rättvisa. Hon har lämnat över en video av mordet till polisen och misstänker att hennes man blev drogad innan han mördades.

De två misstänkta, som nu sitter i häkte, har varit inkonsekventa i sina berättelser, vilket försvårar utredningen. Polisen använder sig av tolkar för att förstå hela händelseförloppet och eventuellt identifiera en tredje person som kan ha varit inblandad i mordet via ett videosamtal från utlandet. Utredningen fortsätter i hopp om att bringa klarhet i det tragiska mordet och ge rättvisa åt Arshads familj.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Ny föreställning för döva ungdomar i Finland

15 augusti 2024

Foto: Instagram/@emojistheater

Om du vuxit upp med sociala medier, vet du fortfarande vad som är verkligt och vad som inte är det? Sociala medier har en betydande inverkan på våra liv. Det kommer ständigt nya meddelanden, falska nyheter, falska foton och människor som låtsas vara någon annan. Detta kan leda till problem som FOMO (rädsla att missa något), att alltid vara "på", låg självkänsla, ensamhet och depression av ett utanförskap.

Med teaterprojektet "Emoji Theater" vill Boaz Blume från Nederländerna, Silva Belghiti från Finland och Jamila Ouahid från Sverige göra döva tonåringar i åldrarna 11 till 17 år medvetna om dessa influenser. Vår projektpartner från Nederländerna, DNieuws har intervjuat Boaz, som repeterat i Finland med Silva och Jamila inför den första föreställningen som gavs lördagen den 10 augusti.

Boaz berättar att det som inspirerat dem i teaterprojektet är att dagens tonåringar vuxit upp med sociala medier. De befinner sig ständigt på plattformar som Snapchat och TikTok men inser inte att mycket av det som finns på sociala medier är falskt. Boaz, Silva och Jamila har delvis vuxit upp med sociala medier men har också vuxit upp en period utan mycket teknik. Detta gör det möjligt för dem att se

hur sammanflätad tekniken är med livet för dagens tonåringar.

Genom lek vill de visa ungdomarna vad som verkligen händer i samhället så att ungdomarna kan reflektera över det. I föreställningen visas till exempel vad nätmobbning är och vad det gör med den som blir mobbad. Vi visar också att mycket av det som visas på sociala medier bara verkar perfekt, medan det inte är det, säger Boaz. Föreställningen tar även upp att samma saker sker även i dövskolor, där till exempel nakenbilder delas mellan tonåringar.

Om föreställningen i Finland blir lyckad vill Boas, Silva och Jamila framföra verket också i andra länder. För detta behöver de pengar som de planerar att samla in i varje land.

Skrivet av Jos de Winde, DNieuws

Översatt och redigerad av Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Renovering av Australiens äldsta dövskola försenas

15 augusti 2024

Foto: Donald Y. Tong

Victorian College for the Deaf, en av de äldsta skolorna för döva barn i den australiska delstaten Victoria, står inför betydande utmaningar, enligt H3 WORLD. Ett nödvändigt renoveringsprojekt värt 10 miljoner australienska dollar (vilket motsvarar ungefär 68 miljoner svenska kronor) har hittills försenats i fyra år. Förseningarna beror på en finansiell dispyt mellan delstatsregeringen och välgörenhetsorganisationen Deaf Children Australia, som förvaltar skolområdet.

Skolan, som grundades 1860 och är belägen i Melbourne, är den enda

utbildningsinstitutionen i Australien som erbjuder specialiserad utbildning för döva elever från förskola upp till årskurs 12. Undervisningen är tvåspråkig där Auslan (australienskt teckenspråk) används som första språk och australiensisk engelska som andra språk.

Trots skolans betydande roll i den australienska dövskulturens historia befinner sig de 53 eleverna på skolan för närvarande i en dålig miljö. Vissa delar av skolbyggnaden anses till och med osäkra. Deaf Children Australia, en nationell välgörenhetsorganisation som stödjer döva och hörselskadade barn och unga samt deras familjer i Australien, kräver att Victorias delstatsregering betalar en marknadshyra innan de går med på ett nytt hyresavtal. Denna åtgärd är tänkt att ersätta det långvariga avtalet där regeringen betalat en symbolisk summa varje år.

Förhandlingarna kompliceras av den oklara juridiska statusen för marken som skolan står på. Medan Deaf Children Australia hävdar äganderätt, menar den statliga myndigheten att så är inte fallet. Som ett resultat har det planerade renoveringsarbetet upprepade gånger skjutits upp. De stigande byggkostnaderna minskar också värdet av det statliga bidrag som utlystes 2020. Inget renoveringsarbete har således påbörjats på dövskolan. Victorian School Building Authority uppgav att ett nytt långsiktigt hyresavtal, vilket krävs för att byggandet ska kunna börja, fortfarande är månader bort.

Rektorn Marg Tope betonade att arbetet är brådskande och förklarade att skolan redan har behövt samla in 1,6 miljoner australienska dollar på egen hand för att åtgärda akuta behov. Problem som fukt och ett skadat staket behöver också åtgärdas.

Trots dessa utmaningar är både delstatsregeringen och Deaf Children Australia mån om att nå en överenskommelse som uppfyller skolans behov och säkerställer fortsättningen av dess utbildningsprogram. Det nuvarande tidsbestämda hyresavtalet löper ut i december 2024, vilket ökar pressen på alla parter att hitta en lösning innan dess.

Benedikt Sequeira Gerardo, Taubenschlag

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

CODA tolkar musik till teckenspråk

15 augusti 2024

Foto: Privat

Paret Tim Damerau och Sofia Lillemäe har blivit uppmärksammade i SVT och i Sveriges Radio för sina framträdanden där musik kombineras med svenskt teckenspråk. När de arbetar tillsammans är teckenspråket centralt i framförandet av musiken, vilket uppskattas av många i publiken.

Sofia har en döv mamma och har därför vuxit upp med teckenspråk. Hon tolkar låtar på svenskt teckenspråk och genom TikTok har hon nått ut till en bredare publik där hennes videor har nått tiotusentals visningar.

Hösten 2023 blev Sofia och artisten Tim ett par. De uppträdde första gången tillsammans i Musikhjälpen samma år och sedan dess har de uppträtt tillsammans med sitt koncept där musik och teckenspråk kombineras. Under 2024 ökade deras popularitet och de är med i allt fler musikföreställningar.

Härnäst kommer paret att uppträda den 16:e augusti på Karl-Oskardagarna i Växjö. Med målet att fler ska kunna ta del av musik oavsett hörsel förmåga, hoppas Tim och Sofia på att utveckla sitt koncept och nå en bredare publik framöver.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Miss & Mister Deaf Universe 2024

15 augusti 2024

Foto: Miss & Mister Deaf Universum

Mellan den 22 november och 2 december kommer Miss + Mister Deaf Universe 2024 att äga rum i Warszawa, Polen. Evenemanget arrangeras då för 11:e gången. Mer än 40 deltagare från hela världen, både män och kvinnor, kommer att tävla. De kommer att bedömas av en panel av experter från filmindustrin, fotografi, mode och internationell journalistik.

Kandidater kan registrera sig fram till den 15 september. De som redan registrerat sig kommer från länder som Nepal, Turkiet, Sydafrika, Frankrike, Dominikanska republiken, Zimbabwe, Rumänien, Thailand, Slovakien, Etiopien, Italien, Vietnam, Kina, Botswana och Syrien.

Evenemanget syftar till att vara en plattform där döva förebilder kan inspirera andra döva att gå sina egna vägar. Dessutom vill organisationen lyfta fram döva modeller, skådespelare och artister, som ofta utsätts för diskriminering och avslag av modell- och castingbyråer på grund av sina funktionshinder, vilket gör att de har sämre chans på arbetsmarknaden.

Finalen sker den 30 november, där Miss and Mister Deaf Universe 2024 koras. Förutom huvudtitlarna finns också utmärkelser i kategorier som den mest fotogeniska Miss och Mister eller den mest sympatiska Miss och Mister.

Förra året, 2023, kröntes Jenna från Frankrike till Miss Deaf Universe och Marco från Hong Kong kröntes till Mister Deaf Universe. Sverige har tidigare haft deltagare och Teckenrapport känner i dagsläget inte till om det kommer att finnas svenska representanter i årets tävling.

Skrivet av Jos de Winde, DNieuws

Översatt och redigerad av Mona Riis

Kulturdagar för teckenspråkiga

pensionärer genomfördes i Örebro

15 augusti 2024

Foto: SDP

Vartannat år anordnar Sveriges Dövas Pensionärsförbund (SDP) kulturdagar och det här året var Örebro Dövas Pensionärsförbund (ÖDP) värdforening och genomförde kulturdagarna den 6-8 augusti i Örebro.

SDPs kulturdagar hade sin knutpunkt på Clarion Hotell i Örebro som gästades av över 70 teckenspråkiga pensionärer från hela Sverige.

De tre dagarna fylldes av många aktiviteter såsom föreläsningar, guideturer, studiebesök och andra aktiviteter.

Kulturdagarna inleddes med en invigning av Lea Strandberg från Örebro kommunalråd. Därefter berättade Alexandra Royal, vice ordförande hos Kultur- och Fritidsnämnden i Örebro, om Örebro som Europas Teckenspråkshuvudstad. Senare var det information om Karlslundsgården, ett teckenspråkigt vårdboende i Örebro samt en föreläsning om minoritetsstress. Kvällen avslutades med middag och social samvaro.

Andra dagen bestod av föreläsning och rundvandring kring Dövas Kulturarv. Efter lunchen blev det en bussresa till Karlskoga för att göra ett studiebesök hos Nobelmuseum. På kvällen var det middag och underhållning.

På den sista dagen fick deltagarna gå på Open Arts guidetur på teckenspråk med Maria Hermanson där hon berättade om de olika konstverken som finns runt på stan. Deltagarna fick även möjlighet att utöva boule i Karlslund.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Odisha satsar på teckenspråk: Utbildning för 4 000 döva elever

15 augusti 2024

Foto: Envato Elements

Delstaten Odisha i östra Indien med över 41 miljoner invånare, har tagit ett viktigt steg för att främja teckenspråket genom ett nytt projekt efter ett historiskt avtal med det nationella institutet för döva och hörselskadade AYJNISHD (Ali Yavar Jung National Institute of Speech and Hearing Disabilities). Projektet syftar till att utbilda 4 000 döva elever och 800 lärare vid 55 specialskolor i delstaten samt att utveckla en kår med 100 teckenspråkstolkare.

Avtalet undertecknades i närvaro av Nityananda Gond, minister för utveckling av schemalagda stammar och kast, minoriteter och bakåtklasser, samt för social trygghet och egenmakt av personer med funktionsnedsättningar. Ministern betonade behovet av teckenspråkstolkare i Odisha och framhöll hur bristen på tolkar hindrar döva från att få tillgång till viktiga tjänster, utbildningsmöjligheter och likvärdigt deltagande i samhällsaktiviteter.

Bishnupada Sethi, huvudsekreterare för Social Security & Empowerment of Persons with Disabilities (SSEPD), lyfte fram att avtalet underlättar anställning av kvalificerade teckenspråkstolkare inom olika sektorer. Projektet kommer att identifiera potentiella arbetsgivare och organisera nätverksevenemang för att koppla samman utbildade tolkar med arbetsmöjligheter.

Flera andra framstående deltagare närvarade när avtalet skrevs under, inklusive direktören för AYJNISHD-D Dr. Suman Kumar.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Sommarsammandrag - sport

15 augusti 2024

Foto: Adobe stock

Under sommaren har det varit simtävlingar, friidrottstävlingar i SM för hörande samt VM för döva samt golf SM för döva. Dessutom har några döva deltagit vid de olympiska spelen som nyligen avgjordes i Frankrike.

Simning

Den 28-30 juni deltog Rudolf Stupans i Zoggs Zwim - Summer Cup. Han tävlade för Polisen IF. Där lyckades han slå tre svenska rekord; 50 m och 100 m ryggsim samt 100 m frisim.

Friidrott

Svensk Dövfriidrott skrev historia den 28-30 juni vid Friidrotts-SM i Uddevalla. Theodor Thor kastade 65,81 m i spjut vilket gav honom en historisk brons-medalj. Stefan Franzén slog sitt personrekord i 100 m med 10,99 sekunder. Otto Kingstedt sprang 10 000 m och kom på en hedrande åttonde plats, med tiden 29,53. Det var hans andra lopp under 30 minuter.

Fyra idrottare fick sedan representera Sverige vid VM i friidrott i Taipei, Taiwan den 18-23 juli. Simon Sharapo och Stefan Franzén i sprint, Theodor Thor i spjut, samt Otto Kingstedt i långdistans. Theodor försvarade sitt VM-guld med ett kast på 66,65 m. Otto skulle tävla i 10 000 m men tävlingen ströks på grund av för få anmälda från olika kontinenter. Han valde i stället att tävla i 1 500 m - en gren han inte är van vid. Där slutade han på fjärde plats. I 5 000 m vann Otto guld med tiden 15.22,67. Stefan slog sitt personrekord i 100 m men blev sedan diskvalificerad i semifinalen. Simon kom till final trots en fotskada. I 200 m kom båda till final där Stefan kom på sjätte plats och Simon på sjunde plats.

Golf

Den 3-4 augusti arrangerade IF Nerike årets Golf SM för döva. I år höll de till på Lindesbergs golfklubb. Totalt deltog 26 tävlande från fem olika klubbar. Gustaf Wahlgren, IK Scania, vann i herr A-klass med 152 slag före tvåan Andreas Wahl, X-drive Visual GK, med 155 slag. Tredje platsen togs av Hans Sjödin, IK Surd, med 159 slag. Mia Önell, IF Nerike, vann i dam A-klass med 165 slag före tvåan Johanna

Mesch, IK Hephata, med 197 slag samt trean Marina Vainman, IK Hephata, med 222 slag.

Olympiska spelen

Den 26 juli - 11 augusti pågick OS i Paris, Frankrike. Völgörehetsorganisationen Expression Australia har nämnt att det var sex döva och hörselskadade som tävlade i OS. Två från Australien; Mackenzie Arnold i fotboll samt Meg Harris i simning. Två från USA; Aaron Small i kajak och David Smith i volleyboll. Diksha Dagar från Indien tävlade i golf och Emma Meesseman från Belgien i basket.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nytt innovationscenter för döva och hörselskadade

15 augusti 2024

Foto: Envato Elements

Organisationen NextSense öppnade den 6:e augusti ett nytt innovationscenter vid Macquarie University i Sydney, Australien. Med en investering på 75 miljoner australienska dollar, inklusive ett stöd på 12,5 miljoner från den australienska regeringen, är centret tänkt att vara ett viktigt steg i att "förbättra livskvaliteten för döva och hörselskadade" ur ett hörselfrämjande perspektiv.

Det nya centret kommer att fungera som ett nav för forskning, utbildning och behandling. För döva innebär detta en möjlighet att få tillgång till skräddarsydda utbildnings- och hälsoresurser, som kan bidra till bättre integration och utveckling i det hörande samhället. Genom att ha tillgång till innovativ teknik och specialiserade tjänster kan döva barn och vuxna nu bättre förberedas för att delta fullt ut i utbildning och arbetsliv. Byggnaden är utformad med högsta akustiska standarder och inkluderar tydliga vägvisare med brailleskyltar och

högkontrastmöbler, vilket underlättar för besökare med dövblindhet.

Teckenrapport har försökt undersöka om centret främjar teckenspråk genom bland annat teckenspråksundervisning men vi har inte lyckats få fram informationen. I sociala medier kan man dock se att det tidigare funnits kritik mot organisationen för att de har för mycket fokus på lösningar till hörsel och tal samt på inkludering i det hörande samhället. Att dövhistorien därmed åsidosätts. I svaren på kritiken menar organisationen att de främjar valfrihet och varje familjs eget val till språk och är positiva till teckenspråk om familjen i fråga så önskar.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com